

Op de Hoogte

Onafhankelijk huis aan huis gezinsblad voor Wagenborgen

Jaargang 36 week 07 nummer 06

Maandag 10 februari 2025

“Speel mee met IC!” op de Kronkelaar gestart

Op dinsdag 4 februari is muziekvereniging In Corpore weer het project “Speel mee met IC!” op basisschool de Kronkelaar gestart. Dit jaar wordt het project gehouden met groep 6. De lessen staan onder leiding van muziekdocent Annejet Dijkman, tevens dirigent van In Corpore.

Voor de leerlingen van groep 6, 18 in totaal, zit de eerste van in totaal 4 lessen erop. Tijdens deze lessen zullen de leerlingen de grondbeginselen van de muziek worden bijgebracht, waarbij de nadruk gaat liggen op het samen musiceren, dus in groepsverband. De leerlingen mogen hun instrumenten mee naar huis nemen, waar ze flink kunnen oefenen. Het project zal worden afgesloten met een spetterend slotconcert op 10 maart in de Petruskerk, aanvang 19:00 u. U zult versteld staan waar ze na pas 4 lessen al toe in staat zijn!

Na het project zal In Corpore de leerlingen een vervolopleiding aanbieden. De nadruk zal ook in het vervolgtraject blijven liggen op het samen oefenen en spelen, met als doel zo snel mogelijk het jeugdorkest te versterken en uiteindelijk het orkest.

Bestuur In Corpore

DE KRONKELAAR
KINDCENTRUM

De Kuutjebuuters

De Kuutjebuuters zullen op vrijdag 28 februari weer een toneelstuk opvoeren: Celien Slagt tou

Een komische geschiedenis van een hoesholster, dei plotsklaps in't vizier komt van het zwaarte schoap oet Canada, dei zien schoapjes op het dreuge het en in Grunn een wief wil zuiken. De eerste ontmoeting vindt ploats in het hoes van mevrouw en meneer Smit, Celien heur waarkadres. Smit zit in de problemen, hai ken zien reken nait meer betoalen. Doarom is het aangekondigde bezuik van de rieke neef aarg welkom. Mevrouw verwacht er echter gain cent van en waigert thus te blieven om de neef te ontvangen. Als dizze zich meldt, zittn pa en dochter mit de handen in't hoar. En wel nemt din de ploats van mevrouw in? Juust, Celien. En as mevrouw din plotseling thoeskومت, wel wordt er din de hoesholster? Precies, mevrouw!

Wij hopen dat u allen komt kijken op 28 februari in “ons Centrum”.

Aanvang van de voorstelling 20.00u

Kaarten zijn in de voorverkoop verkrijgbaar vanaf 15 februari bij Vita Nova tot vrijdagmiddag 28 februari 16.00u.

Voorverkoop €10,00 / aan de zaal €12,00.

Jurrie Brons zal de avond muzikaal omlijsten.

Er zal natuurlijk ook weer een verloting zijn waarbij u leuke prijzen kunt winnen.

Namens de Kuutjebuuters, Nicolien Hamminga

Uitslag Sjoelen 5 feb.

Dames

Heren

1. G. Zomerman	981	1. A. Stam	971
2. M. Zeevaart	927	2. L. Eisenga	911
3. J. Poort	853	3. J. Sawat	902
4. J. Schaub	841	4. W. Kuin	895
5. Tr. Haan	819	5. G. Poortinga	870
6. J. Goudberg	803		
7. W. Greven	775		
8. E. Brons	649		

De volgende sjoelavond is op 19 februari

Vrijwilligers Netwerk

06 21 95 02 34

Telefonisch bereikbaar
van maandag t/m vrijdag van 9:00u tot 12:00u
Voor uw hulpvragen aan de vrijwilligers of de
dorpsondersteuner.
Of voor als u graag vrijwilliger wil worden.

Boekenkluis

Wij zijn open op dinsdagmorgen en
zaterdagmorgen van 10.00 uur - 12.00 uur.
Kom gezellig langs voor een kopje koffie en om
een leuk boek uit te zoeken.
Daarnaast kunt u boeken inleveren vanaf het jaartal
2000 (geen encyclopedieën).

De Dorpstaxi

De dorpstaxi rijdt voor alle inwoners die in het dorp
ergens naar toe willen en even zonder eigen vervoer
zitten. Vooral ook voor ouderen, die het leuk vinden
om zomaar eens even rond te kijken in het dorp, op
plekjes waar ze zelf niet meer zo eenvoudig kunnen
komen. En voor nieuwe inwoners van ons dorp en
mensen die tijdens de rit even gezellig met één van
de chauffeurs willen praten! Maak een afspraak voor
een rit, (liefst enkele dagen tevoren) via de
dorpstelefoon van VNW: **tel. 06 21 95 02 34.**

Huisartsen weekenddienst

Buiten de aangegeven openingstijden van de
huisartsenpraktijk kunt u uitsluitend voor
spoedgevallen contact opnemen met de CDDG
(Centrale Dokters Dienst Groningen) bereikbaar via
telefoonnummer

0900-9229 (€ 0,10 p/min.)

Dit geldt maandag t/m vrijdag van 's avonds 17.00 uur
tot de volgende morgen 8.00 uur en gedurende het hele
weekend. Tevens geldt het voor feestdagen.

Ons Centrum

Zalenverhuur voor verenigingen en particulieren.

Beheer: J. de Groot, 0596 542075 / 06 101 53 954

De Ontmoeting

Zalenverhuur voor verenigingen en particulieren.

Beheer: Fam. Zandinga, 06 54 29 16 61

Colofon

Redactie adres

Tonnistil 40 9945 RZ Wagenborgen
Tel: 06 23 89 36 43
E-mail: opdehoogte1@hotmail.com

Redactie

Klaas Koning
Bert Krol

Sanne van Os

Fotograaf: Marc Zijlstra

Druk: Weemhof De-Sign

Kerkstraat 31 te Wagenborgen
tel. 06 25 11 61 10

Financiën

Tjaard Moedt Tonnistil 11 Tel: 0596 541911

Bankrekening: NL 45 RABO 0110421426
t.n.v. Stichting dorpskrant Op de Hoogte

Kopij/advertenties

inleveren donderdag **voor 18.00 uur**

Op redactie adres Tonnistil 40

of via e-mail: **opdehoogte1@hotmail.com**

Website:

www.odhw.nl

Advertentie-tarief

Alle prijzen zijn excl. 21% BTW

Per cm2 € 0.25 per cm²

Bedankje € 3,00

H'tje (te koop) € 2,50

H'tje (verloren e.d.) gratis

Familieberichten € 0.45 per cm²

**Op de Hoogte is niet aansprakelijk voor eventueel
geleden schade door het niet plaatsen van een
artikel !! Druk en of zetfouten voorbehouden.**

huisartsplus⁺
Medisch Centrum de Noord-Ooster

Apotheekhoudende Huisartsenpraktijk

Bethel 6, 9945MB Wagenborgen

T: 0596 - 541535

www.medischcentrumdenoordooster.huisarts-plus.nl

Kerkdienst Gereformeerde Kerk

Zondag 16 februari

09:30 uur Ds. Bijl

De kerkdienst is te zien en te beluisteren via:
www.gk-wagenborgen.nl

Kerkdienst Eems Dollard Gemeente

Zondag 16 februari

09:30 uur ds. A. van Essen *Dienst in Wagenborgen*

Uitvaartver. "De Laatste Eer"

Parklaan 8 Hoogezand Tel.: 0598 399036
Contactpersoon J. Kok tel 0596 541833

Buurtzorg
Telefoon: 06 53 64 36 14

We hebben afscheid genomen van onze
lieve buurvrouw

Marion van der Vleugel

We wensen Hans en de kinderen sterkte toe in deze
verdrietige periode

Arie en Janny
Geert en Ina
Anjo
Cor

Derk en Olga
Aafke
Jan en Marieke
Peter en Jaqueline

Opbrengst Collecte Hersenstichting 2025

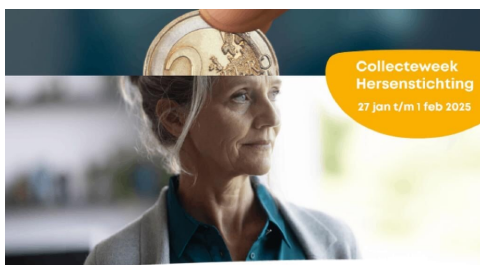
De Hersenstichting bedankt alle gulle gevers en
vrijwilligers

Van 27 januari tot en met 1 februari 2025
collecteerden 20.000 vrijwilligers van de
Hersenstichting voor meer hersenonderzoek. In
Wagenborgen is 743,05 euro opgehaald. We zijn erg
trots op al onze vrijwilligers en gulle gevers en
bedanken hen namens de 4 miljoen Nederlanders met
een hersenaandoening.

Met deze mooie opbrengst financieren wij onderzoek
en innovaties, geven we voorlichting en zetten we het
belang van onze hersenen overall op de agenda.

Al meer dan 4 miljoen Nederlanders hebben een
hersenaandoening. Hersenaandoeningen zijn hard op
weg om de grootste ziekte van Nederland te worden.
Dat mogen we niet laten gebeuren. Want een
hersenaandoening zet je leven en dat van naasten
volledig op z'n kop. Daarom willen we dat iedereen
zoveel mogelijk uit het leven kan halen.

Heb je de collecteweek gemist? Je kunt je gift ook
overmaken op rekeningnummer NL18 INGB 0000
000 860 t.n.v. Hersenstichting, Den Haag of doneren
via hersenstichting.nl. Hier vind je ook meer
informatie over het werk van de Hersenstichting.

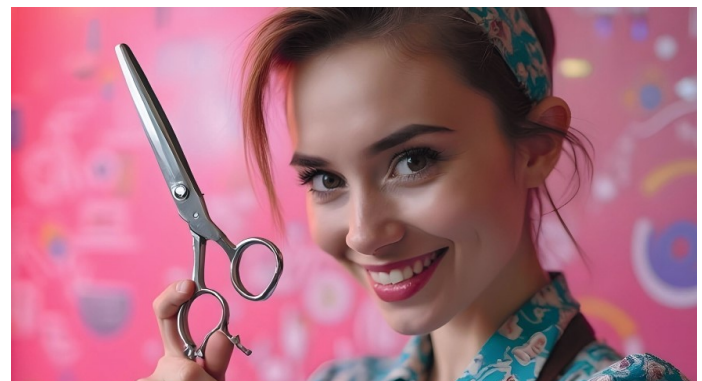

Verkoopplannen?

**Bel ons voor een GRATIS
waardebepaling van uw woning!
Of kom langs!**

www.reilink-vastgoed.nl Hoofdweg 148 Siddeburen Tel.: 0598 - 43 29 20 info@reilink-vastgoed.nl

**Uw adres voor
het hele gezin
voor een mooie
nieuwe coupe!**

maar ook uw adres voor
vrijblijvend advies op gebied
van hoofdhuidproblemen

Plan uw afspraak online via
www.zijnstijlhaarstijl.nl

Wist u dat we een
zeer aantrekkelijk
knipabonnement hebben?

Al vanaf 17,25 per maand!

zijnstijl haarstijl

Delfzijl | Poststraat 3
Tel. 0596 630269

Appingedam | Overdiep 20
Tel. 0596 622842

Bedum | Grotestraat 12
Tel. 050 3011189

Groningen | Verl. Hereweg 47
Tel. 050 8200905

Spijk | Ubbenasingel 5
Tel. 0596 591293

Ten Boer | Koopmansplein 6
Tel. 050 3023888

info@zijnstijlhaarstijl.nl
www.zijnstijlhaarstijl.nl

Dorpsagenda

- 10 februari:** Kleurclub in de Steunhörn. 19:30 u.
17 februari: Bakkie Troost in de Steunhörn. 10:00 – 12:00 u.
18 februari: koffieochtend en info IMG in de Steunhörn, 10:00-11:00 uur
19 februari: Breicafé, Steunhörn, 19:30 u.
25 februari: Samen Eten, Ons Centrum. 17:00 u.
26 februari: Oud Papier-actie Wagenborger Boys. Vanaf 18:30 u.
3 maart: Kleurclub in de Steunhörn. 19:30 u.
4 maart: Gebiedsregisseur Bokko Jan Huitema aanwezig in de Steunhörn. Van 10:00—11:30 u.
10 maart: Afsluiting project Speel mee met IC!, Petruskerk, 19:00 u.
11 maart: Herdenking bij het Joods-Monument, 10.50 uur.
12 maart: Breicafé, Steunhörn, 19:30 u.
17 maart: Bakkie Troost in de Steunhörn. 10:00 – 12:00 u.
25 maart: koffieochtend en info IMG in de Steunhörn, 10:00-11:00 uur
25 maart: Samen Eten, Ons Centrum. 17:00 u.

Elke dinsdag en zaterdagochtend: Steunhörn: Boekenkluis open van 10 – 12 uur, voor boeken lenen, koffie & een praatje.

Elke dinsdag: Spreekuur dorpsondersteuner, Steunhörn van 9 – 12 uur. Voor hulp vragen, informatie en / of een vrijwilligerstaak in het dorp.

Elke dinsdagmiddag: Rummikub en kaartjes maken, Menterne, 14:30 u.

Elke dinsdagmiddag Klaverjassen in De Ontmoeting, aanvang 13:15 u.

Elke donderdagochtend: senioren gym in Sporthal Weerland, 10:00 u.

Elke woensdagmiddag: sjoelen, Menterne, 14:15 u.

Elke donderdagmiddag Bejaardensoos in Ons Centrum. 14:00- 16:30 u. Iedereen is welkom!

Elke vrijdagmiddag: Rummikub in Menterne, bij goed weer Jeu de Boules 14:00u.

Elke maandag, woensdag en vrijdag, 19:00 u. Hardlooptraining de Fietsende Hardloper. Vanaf Hoofdweg 23. Iedereen kan meedoen!

Elke eerste woensdag van de maand (m.u.v. de vakanties) inloopmoment NCG in de Steunhörn, 09:00 – 12:30 u.

Eeffing Uitvaartverzorging

kwaliteit in uitvaartzorg

Regio Eemsdelta
 Regio Midden-Groningen
 Regio Oldambt

Dag en nacht bereikbaar voor het melden van een overlijden:

Telefoon 0596 - 633 049

Wij verzorgen begrafenissen en crematies voor o.a.:

- * leden van plaatselijke uitvaartverenigingen en niet leden
- * verzekerden bij uitvaart-/verzekeringsmaatschappijen

www.uitvaartverzorging-eeffing.nl

Kapsalon De Scheveklap

voor hem en haar

J.Hilbrink-Hartman
 Scheveklap 1
 9944 VB Nieuwolda
 Tel: 0596 516951

kapsalondescheveklap.nl

Timmer- & Afwerkbedrijf
G.G. Slagter
 T A
 S
 Wagenborgen

www.timmerwerk-slagter.nl
 tel.: 06 12 70 94 13

Brons' 'bakjesknapper' bracht revolutie

De N.V. Appingedammer Bronsmotoren Fabriek is bijna honderd jaar een toonaangevend bedrijf geweest in Appingedam. Oprichter en directeur Jan Brons kwam oorspronkelijk uit Wagenborgen, maar zijn zakenpartner en rechterhand Dirk Bonthuis Tonkes regelde voor hem een fabrieksterrein aan het Damsterdiep. Brons liet woningen bouwen voor zijn arbeiders, was de eerste in Nederland die een ziekteverzekering afsloot voor zijn werknemers en het sociale leven rondom de fabriek bloeide. 'Als je bij Brons werkte, was je kostje gekocht!' was de heersende opvatting in de jaren vijftig.

De wieg van Jan Brons staat in Wagenborgen, waar hij in 1865 als oudste zoon van timmerman-aannemer Tjako Brons en zijn vrouw Heiltje Diephuis wordt geboren. De jonge Jan gaat naar de dorpschool, maar als hij twaalf is, blijft hij op een dag thuis van school en doet hij wat hij zijn vader al talloze keren heeft zien doen: met een zaag, beitel en schaaf maakt hij een deurkozijn. Wanneer vader 's avonds thuiskomt, krijgt Jan eerst een uitbrander omdat hij niet naar school is geweest, maar als pa het werkstuk bekijkt, ziet hij dat het goed in elkaar zit. Jan mag voortaan mee 'op karwei'. Hij is leergierig, handig en ontwikkelt allerlei vaardigheden, van metselen tot houtbewerking. Op zijn zeventiende tekent hij het bestek voor de nieuwe kerk en toren van zijn geboortedorp. Zo is Jan Brons voor zijn achttiende al architect, timmerman, metselaar, voeger en stukadoor.

Machines en motoren

In 1886 is Jan Brons eenentwintig als hij de boeren om zich heen geïnteresseerd ziet kijken naar de nieuw ontwikkelde dorsmachines, die de graanoogst een stuk gemakkelijker maken. Jan bedenkt een systeem dat wordt aangedreven door paarden en de firma T. Brons & Zn. verhuurt vanaf dat moment ook dorsmachines. Maar in Nieuw-Scheemda repareert Jan zijn eerste stoommachine. Dat machtige apparaat boeit hem zodanig, dat hij studieboeken aanschaft over stoomaandrijving en in 1891 bouwt hij zelf een stoomdorsmachine, terwijl hij zich intussen ook begint te verdiepen in brandstofmotoren. Het wil echter maar niet lukken om een werkende motor te ontwikkelen. In oktober 1893 echter ontdekt Jan wat het probleem is geweest: tijdens de reparatie van een splinternieuwe motor in Winneweer ziet hij in, dat hij het woord petrol in de Engelse boeken steevast heeft vertaald met petroleum, terwijl er benzine bedoeld wordt. Met wat aanpassingen krijgt Jan het echter toch voor elkaar om zijn motor op petroleum te laten lopen. Een gouden tijd begint.

Van 'bakjesknapper' tot wereldmerk

De motoren van Brons blijken veelzijdig, maar niet elk experiment slaagt. De motoromnibus die Brons in 1899 ontwikkelt voor een lijndienst tussen Assen en Beilen wordt een mislukking, hoewel de proefritten niet slecht verlopen. Jan Dopper, een van Brons' werknemers, bouwt in 1903 een motorfiets met een Bronsmotor. Het blijft bij dat ene exemplaar. Ondertussen experimenteert Jan Brons verder, zich baserend op de door Rudolf Diesel ontwikkelde verbrandingsmotor.

Hij wil diens dieselmotor verbeteren en in 1904 ontwikkelt hij een zogenaamde verstuiverbak of 'bakjesknapper'. Nadat een Duitse patentcommissie de revolutionaire vinding met eigen ogen is komen bekijken, krijgt Jan op 20 januari 1906, op zijn verjaardag, te horen dat er patent is verleend. De Bronsmotor is eenvoudiger van constructie dan de dieselmotor en bovendien betrouwbaarder in gebruik. Al snel wordt het systeem wereldwijd toegepast en Brons wordt een belangrijke merknaam in de machine- en motorenwereld. Nog in datzelfde jaar begint de bouw van de grote Bronsmotorenfabriek. De locatie wordt geregeld door Brons' rechterhand, de Damster Dirk Bonthuis Tonkes, wiens familie een stuk grond heeft aan het Damsterdiep.

De N.V. Appingedammer Bronsmotorenfabriek

In april 1907 opent de motorenfabriek van Brons haar deuren. Appingedam is een tak van industrie rijker en Brons begint voortvarend. Al in 1908 blijkt de 'oude fabriek' te klein en wordt er een gieterij en tweede fabriekshal bijgebouwd. De Eerste Wereldoorlog is een zware periode voor de Brons Motorenfabriek. Grondstoffen kunnen niet geleverd worden, werknemers moeten in militaire dienst en een deel van de inventaris wordt geconfisqueerd door de overheid. Het duurt tot ruim een jaar na afloop van de oorlog voordat de fabriek weer op stoom is en gouden tijden beleeft. Maar in 1930 slaat de economische crisis ook bij Brons toe. Er komen geen orders meer binnen en de bestelde machines en motoren worden niet betaald. Brons zakt weg in de rode cijfers en komt met een drastisch voorstel: of de helft van het personeel wordt ontslagen, of het personeel levert een kwart van hun loon in. De werknemers gaan akkoord met het laatste en redden zo hun fabriek.

'Onverzettelijk en onuitputtelijk'

In zijn jaren als directeur blijft Jan Brons onverminderd werken aan nieuwe ontwerpen voor verschillende typen motoren. Hij experimenteert met een tractormotor en verdiept zich nogmaals in de automotor, maar zonder veel succes. Maar de scheepsmotoren van Brons genieten wereldfaam en zelfs tijdens de Tweede Wereldoorlog blijven de orders binnenkomen. De fabriek krijgt andermaal te maken met allerlei beperkingen, maar slaagt erin te blijven draaien. Bij de bevrijding in 1945 raakt de fabriek flink beschadigd door vernielingen en bombardementen, maar al drie weken later draait de bedrijfsmotor weer op volle kracht. Jan Brons blijft tot aan zijn dood betrokken bij de fabriek. Op zijn 88e begint hij voor een van zijn ingenieurs nog aan schetsen voor een nieuw soort motor, maar na een kort ziekbed overlijdt hij op 9 februari 1954. In herdenkingstoespraken wordt Jan Brons geëerd als iemand met 'een onverzettelijke werkkracht, een onuitputtelijk geduld en een groot vertrouwen.' Brons moderniseert en innoveert, maar kan de concurrentie met goedkopere bouwers steeds minder goed aan. Na verschillende fusies en een overname valt in 2004 definitief het doek voor de Appingedammer Bronsmotorenfabriek. In bijna honderd jaar werden meer dan vierduizend Bronsmotoren gefabriceerd en wereldwijd verkocht.

Bron: De verhalen van Groningen

Hét full-service advieskantoor op het gebied van hypotheek, verzekeringen en pensioen-aanvulling.

Elzoderk Hidding RFD, Beëdigd makelaar in hypotheek
Akeleistraat 15
9945 VD WAGENBORGEN

tel: **0596-542695**
e-mail: hidding@hypotheekexpert.nl

web site: www.hypotheekexpert.nl

amode schoenen

dames-, heren- en kinderschoenen

HOOFDWEG 156 - SIDDEBUREN - TELEFOON 0598-430440

Brandsma | De Jong

makelaars & taxateurs

Voel je thuis op een vloer van

- Deskundige advies
- Grote showroom
- Veel uit voorraad leverbaar
- Scherpe prijzen
- Gratis bezorging
- Tegelzetwerk en vloerverwarming

Oudeweg 58

9628 CG Siddeburen

T. 0598 - 43 03 13

www.tegelcentrumsiddeburen.nl

OP MAANDAG GEOPEND

Ma. t/m do. 9.00 - 18.00 uur

Vrijdag 9.00 - 21.00 uur

Zaterdag 9.00 - 17.00 uur